

Nieuwsbrief “Vrienden van het Waterwingebied” 2024-6

Hierbij alweer de zesde Nieuwsbrief van dit jaar. We willen jullie als leden van de vereniging op de hoogte houden van de actuele zaken. We zijn nog steeds bezig met de actualisatie van het Groenbeheerplan 2024 – 2034. Het vordert, maar het is een lang proces. We zijn er bijna en dan kunnen we ook het gehele stuk aan jullie voorleggen, en onze discussies waar we graag jullie mening over willen hebben. Doel is om een uiteindelijk standpunt over in te nemen, samen met de gemeente.

Ook nog even terugkijken, maar tegelijk vooruit over de bestrijding van de iepziekte. Jullie zullen de komende tijd ook gaan merken dat er extra gewerkt gaat worden in het Waterwingebied omdat er een serie aan eenmalige maatregelen worden opgepakt.

We hebben ook aandacht voor de Groene Wijkraad Liendert-Rustenburg, waar wij ook in zitten en wat we daarmee willen gaan doen. En zaterdag 26 oktober organiseren we een interessante paddenstoelenwandeling. Kom daar naar toe!

Maar natuurlijk ook een aantal leuke foto's van wat we allemaal in het Waterwingebied aan bijzondere flora en fauna tegen komen. Veel leesplezier.

Groeten, Roelie, Kees, Ruud en Paul.

Voortgang actualisatie Groenbeheerplan Waterwingebied 2024

We hebben eerder aangegeven dat we als bestuur van de vereniging in gesprek zijn met de gemeente over de actualisatie van het Groenbeheerplan. Het huidig plan is van 2010 en ondertussen is het Waterwingebied al veranderd en gaat er nog meer veranderen.

De bomen zijn groter, er is van alles gerealiseerd, het klimaat verandert en we hebben daardoor met veel neerslag en droogtes te maken.

Daar willen we op inspelen. We zitten aan het eind van de vaststelling van waar we het als bestuur en gemeente over eens zijn. Dat is nog niet helemaal af. We hebben ook minstens drie zaken die we aan de gebruikers van het gebied en de omwonenden willen voorleggen. Daar hadden we ook al twee dagen voor gepland, maar helaas hebben we het stuk niet op tijd af gekregen.

We vinden het als bestuur wel zo netjes dat we het groenbeheerplan zoals we afgesproken hebben met de gemeente ook voor iedereen ter inzage is op onze website en op die van de gemeente.

We zijn nu bezig met de laatste zaken en zodra we het af hebben en we opnieuw de dagen hebben vastgesteld waarop we met iedereen in gesprek willen, zullen we dat aan jullie melden. We hebben er alle vertrouwen in dat het een goed plan gaat worden.

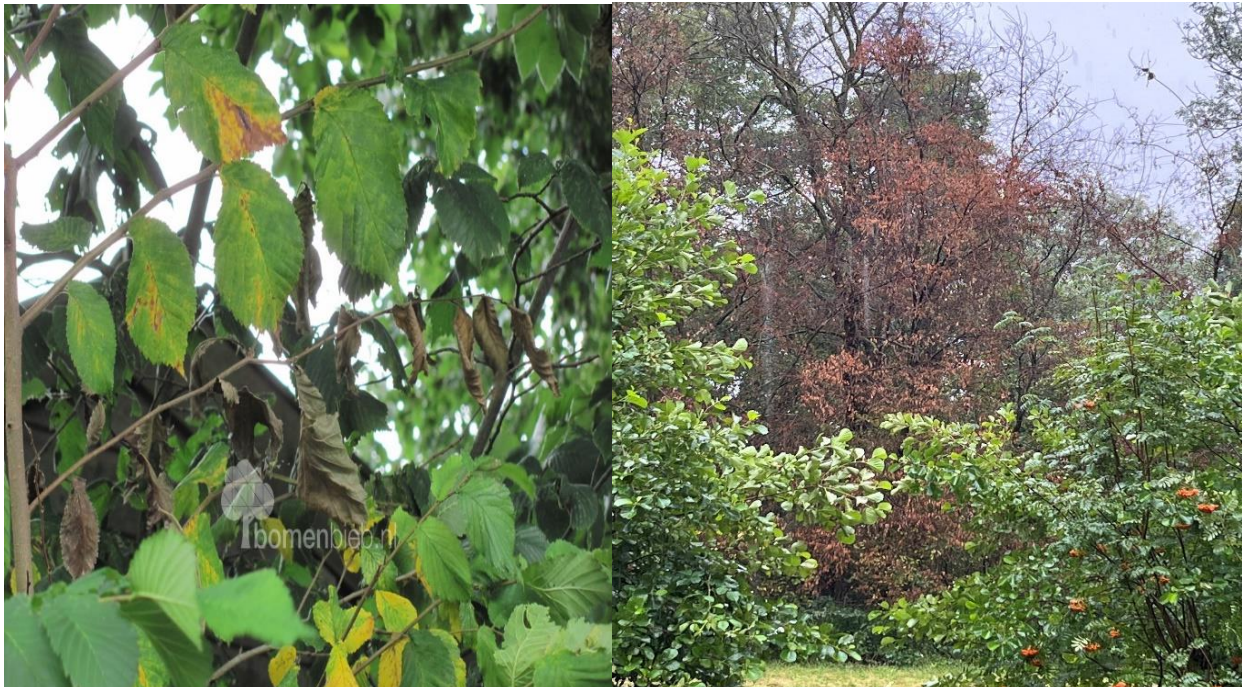
Hierboven is een uitsnede van de hittekaart opgenomen. Hierop zijn duidelijk de contouren te zien van Het Waterwingebied. Het groen, vooral de schaduw, zorgt voor een verkoeling van ongeveer 10° Celsius. Daarmee verzorgt het Waterwingebied een verkoelingsplek voor de omliggende wijken. De komende jaren zal de temperatuur alleen maar stijgen en daarmee de hittestress. Dit onderstreept het belang van Het Waterwingebied nog maar eens.

Uitsnede Hittekaart 'Gevoelstemperatuur op een zomerse dag' (blauw=ca. 30° Celsius en rood= ca. 40° Celsius)

Het verhaal van de kap van de iepen.

In de vorige Nieuwsbrief hebben we jullie op de hoogte gebracht van de kap van zo'n 120 iepen in het Waterwingebied. Reden: bij de iepen was iepziekte geconstateerd. Deze zijn ondertussen allemaal gekapt. Het waren geen 120 volgroeide bomen. Er zaten wel enkele tussen, maar ook kleinere en 1 centimeter dikke opschot uit de wortels is ook meegeteld.

Wat is iepziekte?

Foto's van aangetaste en dode iepen (links uit de bomenbieb en rechts van Paul Vriesekoop).

De iepziekte is een schimmel waar de iep heftig op reageert door het afsluiten van zijn vaten. Hierdoor kan er geen water en voeding meer van en naar de bladeren. De kenmerken in deze fase zijn dat de bladeren gaan hangen, als vaantjes.

De schimmel groeit sneller dan de iep zijn vaten kan afsluiten. Hierdoor wordt vrij snel, al na enkele dagen, de hele boom aangetast. De kenmerken zijn dat alle bladeren gaan hangen en verwelken. Het blad kleurt bruin en valt af. Als de bladeren vallen is de boom helemaal dood en begint de schors op meerdere plekken los te laten.

Als de bladeren gaan hangen betekent dat vermoedelijk dat de iepziekte in de boom zit. Voor de zekerheid wordt dan een twijg van de boom geknipt. Er wordt dan bekeken of er een grijze rand zit tussen de schors en het spinhout. Zo'n rand bevestigt de iepziekte.

Op het moment dat de boom is aangetast, gaat zijn conditie snel achteruit en is deze interessanter voor de iepenspintkever. Deze legt zijn eitjes onder de schors. Van hieruit vliegen er weer nieuwe iepenspintkevers rond. De schimmel wordt door de iepenspintkever van boom naar boom gevlogen. De iepenspintkever heeft ieder voorjaar/zomer meerdere cyclussen, afhankelijk van de weersomstandigheden.

Door het snel weghalen van iepen met iepziekte wordt de cyclus van de iepenspintkever doorbroken. Dit verkleint de kans dat andere iepen worden aangetast.

Wanneer een iep als besmet wordt aangemerkt, wordt een noodkap aangevraagd en gaat een aannemer deze besmette iep zo spoedig mogelijk weghalen. Gestreefd wordt naar de eerstvolgende werkdag. Het bovengrondse deel wordt verwijderd. De stobbe blijft staan in de straat of bosgebieden. De aannemer moet de stobbe schillen tot aan het maaiveld.

Zo'n snelle actie zorgt er voor dat er geen besmette iepenspintkevers kunnen uitvliegen.

Iepenspintkever en gangen gegraven door de larve van de iepenspintkever. Foto's Bas de Reus.

Gesprek met de gemeente.

Als bestuur hebben we een gesprek met de gemeente gehad omdat we ons overvallen voelden door deze actie en dat er ook – in onze ogen – niet goed met ons is gecommuniceerd. De verantwoordelijk ambtenaar heeft ons uitgebreid verteld wat de iepziekte is en waarom er snel gehandeld moest worden. Tevens dat er op veel plekken iepziekte is geconstateerd, mogelijk verband houdend met de natte zomer.

De gemeente heeft met ons afgesproken dat voortaan, als er door deskundigen een controle op iepziekte in het Waterwingebied gedaan wordt, het bestuur uitgenodigd wordt om mee te lopen en gezamenlijk de controle te doen. Dan zijn we ook meteen op de hoogte.

Hoe verder?

Als bestuur zijn we blij met de uitleg en de afspraak. We blijven dit kritisch volgen. Ondertussen zijn de bomen gekapt. Het concentreerde zich vooral in het gebied tussen de van Randwijkcklaan en het Onderduikerspad, en dan vooral in de bosrand naar Rustenburg. U heeft het mogelijk gezien. Er zijn enkele open plekken ontstaan. We zijn nu in gesprek met de gemeente wat we gaan doen met die plekken. Komen er bomen terug en zo ja, welke en wanneer. Het liefst willen we al forse bomen terugzetten. Het worden zeker geen iepen omdat de besmetting ook nog in de wortels van de gekapte iepen kan zitten en dan worden de nieuw te planten iepen ook weer besmet.

Bestrijding Japanse Duizendknoop.

Op een paar plekken staat Japanse Duizendknoop in het Waterwingebied. Het meest zichtbaar langs het water bij de skatebaan waar erg veel staat, en iets verderop richting Onderduikerspad langs het wandelpad.

De gemeente is verantwoordelijk voor de bestrijding van deze woekeraar, maar komt voorlopig nog niet toe aan de bestrijding in het Waterwingebied. Daarom hebben zelf de handschoen opgepakt en zijn we begonnen het stuk langs het wandelpad aan te pakken. We knippen de Japanse Duizendknoop af en graven de wortels een spade diep uit. Alles wordt in vuilniszakken gedaan en aannemer Sight voert het af om takken, bladeren en wortels te laten verbranden. Dat is noodzakelijk omdat elk stukje Japanse Duizendknoop dat blijft liggen weer voor een nieuwe plant zorgt.

Het is dan ook secuur werken. De plant heeft veel diepere wortels, dus we zullen de komende jaren regelmatig het stuk nalopen en telkens wanneer de plant de kop opsteekt graven we het weer uit en voeren we het weer af. Dan kan nog wel even duren. We gaan in 2025 zien hoeveel werk het ons kost om op deze plek de Japanse Duizendknoop te bestrijden voor we onze aandacht op andere plekken vestigen.

Vandalisme in het Waterwingebied.

De laatste tijd zien we meer vandalisme en vernielingen in het waterwingebied. We hebben al een keer een tafel die vernield was, hersteld. En nu is in de zomer ook het blad van de nieuwe tafel op het grote grasveld vernield. Daar hebben we in de vorige Nieuwsbrief ook al over geschreven (zie foto hieronder). Maar recentelijk zijn een aantal banken ook weer geconstateerd met brandplekken en we zien ook meer graffiti. Wee hebben steeds aangifte gedaan als bestuur van de Vereniging en we hebben de gemeente gevraagd om meer handhaving in het gebied.

Inventarisatie Eenmalige maatregelen.

Deze zomer hebben we samen met de aannemer en de mensen van de gemeente enkele wandelingen gemaakt om nog eens goed te inventariseren waar nog extra onderhoud gedaan moet worden, of waar we ideeën hebben om een en ander te veranderen.

Uit deze wandelingen is een hele lijst van acties voortgekomen en die worden de komende tijd aangepakt. Het gaat om het bestrijden van bramen die op sommige plekken de overhand hebben gekregen en het zicht belemmeren. Verder de bestrijding van de prachtframboos langs de Weg van de Vrijheid, die als we niets doen de overhand gaat krijgen. De paddenpoel wordt steeds onzichtbaarder en daar zal met beleid gesnoeid moeten worden. Op sommige plekken komen gewenste bomen in de verdrukking en daar zal omheen gesnoeid worden.

Op een meerdere plekken zullen er struiken geplaatst worden zodat er een bredere struikenlaag komt, om dieren meer gelegenheid te geven zich te verschuilen en te nestelen. Het levert tegelijk meer bloesem en vruchten als voedsel. Een klein deel van deze struikjes wordt uit het Waterwingebied gehaald op plekken ze zijn opgekomen, maar eigenlijk geen groeikans hebben omdat ze te donker staan. We gaan er vanuit dat we het Waterwingebied nog mooier maken en ook de natuur een stuk vooruit helpen.

De ijsvogel in het Waterwingebied.

Zoals bekend zijn er een aantal natuurfotografen actief in het Waterwingebied. Rob Dekker heeft weer prachtige foto's gemaakt van nestelende ijsvogels. Die willen we jullie niet onthouden.

Behaaglijk Liendert-Rustenburg gaat van start.

Behaaglijk Liendert-Rustenburg is een initiatief van negen groene organisaties in de wijken Liendert en Rustenburg. Deelnemers zijn Vrienden van het Waterwingebied, Tuinen van Verbinding, Ganzengroen, Voedselbos Albatrosstraat, de Groene Parel, Natuurtuin Liendert, Groengordel Rustenburg, Educatietuin, Buurtpark Rustenburg en Vrienden van het Valleikanaal. Dit wordt gerealiseerd onder de stichting Wijkbelang Liendert-Rustenburg. Deze heeft ten doel het behartigen van de belangen van bewoners en bewonersinitiatieven die in de wijk Liendert-Rustenburg actief zijn.

Met het project Behaaglijk Liendert-Rustenburg willen we letterlijk en figuurlijk de groengebieden en groenorganisaties met elkaar verbinden door het aanleggen van groene verbindingen. Het doel is om het hiermee makkelijker te maken voor kruipende en vliegende dieren en insecten om tussen de gebieden heen en weer te gaan. Daarmee worden ook zaden verslept en wordt het een groot verbonden soortenrijk gebied.

Deze groene verbindingen bestaan uit stroken met heggen en/of stroken met kruidenrijk gras en hier en daar een voedselbosje. We kiezen voor heggen omdat heggen voedsel bieden in de vorm van bladeren, bessen en bloesems, en daarnaast beschutting, nestgelegenheid en schaduw aan allerlei soorten dieren, vogels, vlinders en andere insecten. Heggen verbeteren de waterberging, houden fijnstof tegen, keren de wind, beheersen de temperatuur, vangen CO2 op en zorgen voor een fijne groene leefomgeving waar mensen zich prettig in

voelen. Wat is er nu mooier dan door het jaar heen bloeiende struiken te zien, die later in het jaar vol hangen met vruchten waar de dieren zich te goed aan doen. Een heg bestaat uit inheemse bomen en struiken zoals meidoorn, sleedoorn, veldesdoorn, haagbeuk, vlierbes, lijsterbes, egelantier, hondsroos.

We doen dat als Groene Wijkraad Liendert-Rustenburg en zijn al volop bezig om plannen te maken. Zowel wat we willen realiseren, en ook waar in de wijk. Niet elke plek leent zich er goed voor. Het kan dus zijn dat er in een bepaalde straat weinig tot geen ruimte is, maar in een andere wel. Sommige straten zijn al behoorlijk groen, maar kunnen nog iets meer gebruiken. Als wijkraad willen we dit met de bewoners van Liendert-Rustenburg doen en vooral met de bewoners van de straten waar we ideeën over hebben. Met hen gaan we altijd eerst in gesprek over wat zij van het plan vinden.

Kan het anders, nog mooier, of moet het net op een andere plek of is het een prima plan? Wij staan er voor open en brengen de bewoners van te voren op de hoogte. We nodigen hen uit voor een gesprek, voor we aan de gang gaan.

Wellicht wordt u enthousiast over het idee wat meer te doen voor de wijk, want we willen dit doen met vrijwilligers. Wat is er nu leuker dan zelf aan de eigen wijk te werken, lekker in de buitenlucht aan de gang, met natuurlijk een kop koffie of thee en een gezamenlijke lunch na afloop. In de loop van de jaren ziet u het resultaat van uw inspanning. Denk mee, doe mee en daag ons als Groene Wijkraad Liendert-Rustenburg uit om samen de beide wijken groener, soortenrijker, klimaatbestendiger en nog mooier en plezieriger om in te wonen te maken.

Heeft u vragen en/of wilt u zich aansluiten, reageer via groenewijkraad.LR@gmail.com.

Het bestuur van de Vrienden van het Waterwingebied zijn mede initiatiefnemer en ondersteunen dit initiatief omdat we er heilig van overtuigd zijn dat goede groene verbindingen door de wijken en naar het Valleikanaal, de Schammer en het Bloeidaal ook zeer positief zal zijn voor de verdere soortenontwikkeling van dieren, insecten en planten in ons gebied. Het maakt het gebied sterker en dat is wat we graag willen, een sterk divers natuurgebied wat een lust voor het oog is voor de gebruikers van het gebied. U zult wel meer in onze Nieuwsbrieven gaan lezen over Behaaglijk Liendert-Rustenburg.

Paddenstoelenwandeling

Op zaterdag 26 oktober wordt er een paddenstoelenwandeling gehouden in het Waterwingebied. We hopen veel soorten te vinden, al is dat een beetje afhankelijk van het weer. Als het de komende tijd wat gaat regenen en we een beetje warmte krijgen, hebben we grote kans op veel soorten.

Datum: zaterdag 26 oktober om 10:00 uur.

Locatie: vanaf de skatebaan aan de Van Randwijcklaan

Verskillende paddenstoelen die in het Waterwingebied staan.

Foto's Bas de Reus. De namen van de paddenstoelen van boven naar beneden en van links naar rechts platte tonderzwam, elfenbankje, groene knolamaniet, bundelmycena, glimmerinktzwam, echte judasoor, peervormig draadwatje, helmmycena, spekzwoerdzwam, plooivoetstuijzwam, elzenweerschijnzwam.

Gezien in het Waterwingebied.

Op woensdag 16 oktober liep ik door het waterwingebied. Dat doe ik meerdere keren per week. Ik liep vanuit het noorden over het asfaltpad richting het Onderduikerspad en ik zag wat bewegen op het asfalt. Toen ik er dichtbij kwam bewoog en zag ik dat het een ringslang was. Zie de foto hieronder.

Ringslang in het Waterwingebied, foto Paul Vriesekoop.

We hebben het er vaak over gehad of deze slangensoort in het Waterwingebied voorkomt. In de buurt is tien jaar geleden een doodgereden ringslang aangetroffen. NU staat vast dat ze de weg naar het Waterwingebied hebben gevonden.

We hebben dit jaar ook twee broeihopen aangelegd, in de hoop dat ringslangen daar in kruipen en hun eieren leggen. Dat gaan we in maart-april 2025 controleren. Het zou goed kunnen dat we er eieren in aan treffen. Vaak gebruiken ze het spoor om zich te verplaatsen

De ringslang is niet giftig, bijten zal hij nooit en hij maakt zich snel uit de voeten als hij mensen ziet. Hij voedt zich met kikkers en andere amfibieën, zowel in het water als op het land, en ook jonge vogeltjes en kleine knaagdieren. Zijn naam dankt deze slang aan de gele, ringvormige halsvlekken.

Ringslangen overwinteren soms met 10-tallen bij elkaar in een of ander hol, vroeger in mesthopen, maar nu ook in hopen stro of hooi. De mannetjes worden tot 70 cm lang en de vrouwtjes tot 120 cm en soms wel 150 cm. Zo zitten er in het waterwingebied toch wel bijzondere dieren.

Contributie

Wij vragen om ook voor dit jaar uw contributie te betalen.

Het bankrekeningnummer is: NL78 ABNA 054.92.35.175 (t.n.v. Vrienden van Het Waterwingebied). De contributie bedraagt € 5,00 (minimaal). Mocht u al betaald hebben, dan willen we u hiervoor hartelijk bedanken.

**“Vrienden van het Waterwingebied”, Reijmerinkstraat 34, 3815 MH
Amersfoort**

KvK nr. 32085084 Bank: NL78 ABNA 0549 2351 75

Website: www.waterwingebiedamersfoort.nl

Contact: bestuur@waterwingebiedamersfoort.nl